

ROZHOVOR SE SESTROU PAMĚTNICÍ

Lucie Brdičková
3. ročník- BVS

Pro svůj rozhovor se sestrou pamětnicí jsem oslovila svojí bývalou kolegyni, paní Evu, která je narozená v roce 1951 a v roce 2012 odešla do starobního důchodu.

Evi, co Tě vedlo k rozhodnutí, jít po základní škole studovat zdravotní školu nebo jak jsi se k studiu vlastně dostala?

Po ukončení základní školy v Mladé Boleslavi jsem šla studovat SVVŠ, což byla dříve střední všeobecně vzdělávací škola, kterou jsem studovala v letech 1966-1969 taktéž v Mladé Boleslavi. Školu jsem zakončila maturitou. Po maturitě jsem nechtěla jít už dále studovat a našla jsem si místo sekretářky ve Spolaně v Kojeticích u Prahy, kde bydlela moje teta. Absolvovala jsem vstupní pohovor a čekala mě ještě vstupní prohlídka u praktického lékaře a následně gynekologa. Bohužel u gynekologa prohlídka nedopadla po zdravotní stránce dobře. Bylo mi diagnostikováno v 18 letech onkologické gynekologické onemocnění, které se neobešlo bez chirurgického výkonu a následného ozařování. Po operaci jsem se zotavovala u rodičů v Mladé Boleslavi a na jaře v rádiu vysílali výzvu, že dělají nábor na Střední zdravotnickou školu na 2-letý obor. V této době jsem ještě měla vybranou Střední pedagogickou školu, kam jsem se rozjela dělat přijímací zkoušky. Talentovou zkoušku jsem udělala, ale bohužel se mi nepovedla zkouška z matematiky a na školu jsem se nedostala. Na střední zdravotnickou školu jsem přijímací zkoušky zvládla úspěšně a nastoupila jsem na studium. Školu jsem ukončila maturitní zkouškou a nastoupila jsem do Kosmonos na psychiatrii. V létě jsem odjela do lázní a tam jsem se poznala se stejně starými kolegyněmi a ty mě přemlouvaly, abych šla pracovat do Prahy. A tím vlastně začal můj život a práce v Praze.

Vrátila bych se ke Tvému studiu na SZŠ, předpokládám, že na 2-letém oboru jsi měla jen odborné předměty. Kdo Vás na škole učil?

Ano, měli jsme odborné předměty. Pamatuji si, že na chirurgii, internu, patologii, gynekologii-chodili přednášet lékaři. Ošetřovatelství a péči nás učily zdravotní sestry, které chodily na naši školu učit a učitelky na odbornou výchovu.

Jak probíhala odborná praxe, na jaká oddělení jste chodily na praxi?

Praxe se střídala po týdnu se školou. Do nemocnice na praxi jsme chodily s učitelkou na odbornou výchovu. Praxi jsme vykonávaly na odděleních-chirurgie i septická, interní oddělení, gynekologie, porodnice, dětské a kožní oddělení. Praxi jsme měly i na chirurgické ambulanci a sádrovně. Poslaly nás na praxi i do dětského domova, což byl pro mě v negativním smyslu nezapomenutelný zážitek.

Do jaké nemocnice jsi v Praze nastoupila a mohla sis vybrat, kam chceš nastoupit?

Jela jsem se podívat do Nemocnice Na Františku a na Bulovku. Nastoupila jsem do nemocnice na Bulovce. A víš proč? V areálu nemocnice byla nádrž pro hasiče a ta mi učarovala a to bylo moje rozhodnutí pro Bulovku. Nádrž už tam dávno není, na jejím místě postavili ortopedický pavilon. Ještě když se bavíme o areálu nemocnice, tak se musím zmínit o budově infekce, která byla postavena v roce 1935-1940 a už tehdy se na ní jezdili dívat z celého okolí, protože na tu dobu postavit budovu s ochozy...to se jen tak nevidí.

Na Bulovce jsem nastoupila na chirurgické oddělení na 3. patro, bylo to zároveň i pooperační oddělení, kde jsem pracovala 3 roky. Po 3 letech jsem přešla na chirurgickou JIP a potom jsem dostala nabídku od vrchní sestry jít pracovat na operační sály jako instrumentářka, ale toto místo jsem odmítla. Když jsem tuto nabídku odmítla, přišla nabídka nová.. místo anesteziologické sestry.. ve 28 letech jsem začala práci na anestezii. V té době se začala stavět ortopedická klinika, kde mělo svoje zázemí i ARO. Abych ti trošku přiblížila nemocnici na Bulovce a ortopedickou kliniku, tak ta třeba figuruje ve filmu S tebou mě baví svět, kdy Julius Satinský běhá po schodech právě

zmiňované ortopedické kliniky. Na anestezii jsem pracovala až do roku 1989-1990, pak jednoho dne padlo rozhodnutí, že končím, že musím pryč.

Co se stalo, že jsi z anestezie odešla a kam jsi nastoupila?

Byl to normální pracovní den a dopoledne přivezli na sál mladého člověka, kolem kterého jsme prakticky do konce pracovní doby běhali na sále. Bohužel došlo k exsanguinaci a pacient nám zemřel. A já jsem si řekla, že končím...že musím dát výpověď a jít pryč.

Našla jsem si místo v zubní ordinaci, udělala jsem si kurz ústní hygieny a u paní doktorky jsem pracovala 2 roky. Paní doktorka mi slibovala určité finanční podmínky, ale po 2 letech bohužel žádná změna, tak jsem dala výpověď a vrátila jsem se zpátky na anestezii na Bulovku. Protože se Bulovka rozšiřovala a rozrůstala, nebyl problém se vrátit zpět. Když jsem ze zubní ordinace odcházela, zaučovala jsem svoji nástupkyni, mladou sestřičku, ke které se vrátím, protože svět je malý.

Proč jsi zmiňovala sestřičku ze zubní ordinace, čekám... něco nečekaného...

Už jsem nějaký ten rok byla zpátky na Bulovce a volali mě z porodnice, že tam mají rodičku k porodu, která si vyžádala k porodu mě...nevěřila jsem svým uším, ale šla jsem. Na porodním sále byla zmiňovaná sestřička ze zubní ordinace, bylo to velké překvapení, ale zároveň jsem byla ráda... možná je to i tím, že vzhledem ke své gynekologické diagnóze, nemám děti...bohužel porod nepostupoval a skončil u sestřičky císařským řezem...takže jsem šla s rodičkou na sál a já jsem sestřičku nakonec se sloužícím lékařem uspala...

Zeptám se na tvé začátky na chirurgii?

Dříve sestry dělaly více ošetrovatelské péče. Já pamatuji u pacientů na stolečkách plivátka. Podložní mísy a bažanti byly plechové. Mísy měly ještě tvar srdíčka. Vše se mylo ručně, žádné myčky. Rozdávaly jsme jídlo, *vařily jsme stříkačky* ve sterilizátoru. Postele byly celé kovové, nepojízdné.

Poznávací znamení, že jde o zdravotní sestru bylo, že byla cítit dezinfekcí, Lyzolem nebo Chloraminem.

Chtěla bych se zeptat na začátky anestezie, co se dělalo dříve, jak se anestezie vyvíjela a na koho nejvíc vzpomínáš?

Když jsem na Bulovce začínala, měli jsme zázemí na chirurgii. Na ostatní sály jsme chodili po celém areálu. V zimě jsme si nazuly kozačky, bundu, vzaly jsme si opiáty na celý program a vyrážely jsme. Když sis třeba zapomněla svačinu, tak to jsi měla smůlu.

V začátcích anestezie nebyly jednorázové pomůcky, vše jsme si balily samy- balíčky na epidurální katetry, na intraskalenický blok, patelární blok. Balíčky na zavedení CŽK a arterie jsme si připravovaly samy. Endotracheální kanyly a laryngeální masky se myly a pak se teprve dávaly k zatavení.

Dříve nebyly braunyly, u velkých a dlouhých operací se zaváděly tzv. Perforované jehly, které jsme odstříhávaly z infuzních setů. Dávaly jsme si je vysterilizovat. Nebyly centrální rozvody plynů, musely jsme si hlídat bomby, aby nám během výkonu nedošly.

Bulovka školila lékaře na bloky, zavedla ambulanci bolesti. Anestezie se vyvíjela, práce byla dříve jiná. Práce sester se hodně ulehčila, nyní je velké množství jednorázových pomůcek.

Nejvíc vzpomínám na primaře Dimitrije Miloschewského, byli jsme tam dobrá parta lidí a pracovalo se mi tam velice dobře a ráda vzpomínám.

Nakonec z Prahy odcházíš? Kam a proč?

Z Prahy odcházím v roce 2002 za svým partnerem do Náchoda. Podařilo se mi získat místo na anestezii, ale začátky nebyly jednoduché. Rok jsem chodila na ranní směnu, než se uvolnilo místo ve službách. Teď na své začátky v Náchodě vzpomínám s úsměvem, ale byla jsem pro kolektiv protekční sestra z Prahy, koukali na mě skrz prsty...a dostala jsem přezdívku „klinika“.

Vzpomeneš si na nějakého pacienta, který ti utkvěl v paměti?

Pracovala jsem ještě na chirurgii v Praze a přijímala jsem na lůžko mladého muže. Bylo mu 28 let a doma měl ročního chlapečka. Šel na Vagotomii..po tomto zákroku došlo bohužel k reoperaci a došlo k masivnímu rozpadu rány, kdy jsem poprvé za svoji sesterskou kariéru viděla v rozpadlé ráně bijící srdce. Bohužel pacient zemřel.

Co jsi na anestezii měla ráda a co naopak ne?

Vždy jsem měla úžasný pocit při císařském řezu, ale vím, že to pramení z toho, že nemám děti. Naopak jsem se celý život modlila, abych nemusela k mrtvému miminu, kojenci, kdy se volá anesteziologický tým k zajištění a ne vždy to musí dopadnout dobře.

Na závěr bych ti chtěla dát prostor pro tvé vyjádření, celý svůj profesní život jsi pracovala ve zdravotnictví.

Zdravotnictví jsem věnovala 40 let své práce a svého života, anestezie je krásná a čistá. Měla jsem celoživotní respekt před úvodem do anestezie, protože to je nejrizikovější část naší práce. Jsem moc ráda, že jsem velkou část své profesní kariéry rozdělila mezi Prahu a Náchod. Moc ráda na vše vzpomínám.

Já moc děkuji paní Evě za setkání a vznik tohoto rozhovoru v této nelehké Covidové době. Na anestezii do Náchoda jsem nastoupila v roce 2008 a s paní Evou jsem pracovala do doby jejího odchodu do starobního důchodu. Musím říci, že Eva pro mě byla vždy sestra s velkými zkušenostmi a bohatými zážitky. Nikdy nezapomenu na její celoživotní krédo, které předávala svým mladším a méně zkušeným kolegyním, které zní: „Funkční těsnost anesteziologického přístroje, funkční odsávačka a laryngoskop, který svítí.“ Bez této kontroly anesteziologická sestra nesmí začít svůj pracovní den.

Přeji paní Evě hodně zdraví a sil do dalších let.